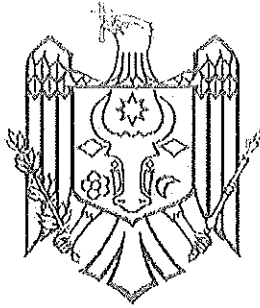

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți
MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)60745
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web
page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА
МОЛДОВА
Апелляционная Палата
Бэлць
MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231)60745
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

2/7

1r-6/2024

✓
Curtea Constituțională a RM
Mun. Chișinău, str. Lăpușeanu 28

Recurent: Guțu Tatiana
Mun. Bălți, str. Libertății, 14/10

Inculpat:

Recurent: Janu Anatolie
Mun. Bălți, str. Păcii 56/1

Inculpat:

Procuror: Procuratura de circumscripție Bălți
Mun. Bălți, str. Păcii 21

Prin prezenta Curtea de Apel Bălți, vă expediază copia încheierii din 14.02.2024, prin care au fost admise demersurile avocaților Guțu Tatiana și Janu Anatolie în interesele inculpaților _____ și _____ privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza penală în privința lui _____ și _____ în baza art. 42 al.(2), 46, art.217/1 al.(4) lit. b), d) și art.217 al.(2) Cod penal a Republicii Moldova.

Anexă:

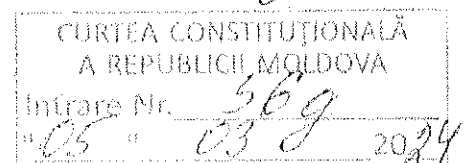
- sesizările privind excepția de neconstituționalitate pe 18 file;
- copia încheierii din 14.02.2024 pe 12 file.

Judecător al
Curții de Apel Bălți

Ruslana Burdeniuc

EX: Grefierul Curții de Apel Bălți: M. Cernașan

Tel.

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Nume Guțu

2. Prenume Tatiana

3. Avocat CA „Guțu Tatiana”

4. Adresă mun.Bălți, str. Libertății, 14 apt. 10

5. Telefon + _____

A.3. Instanța de judecată

1. Curtea de Apel Bălți

2. mun.Bălți, str. Ștefan cel Mare, 54, /E-mail: cab@justice.md

---

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 03.11.2023, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(2), 46, 217/1 alin.(4) lit.b), d) CP și în baza acestei Legi fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 3 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani. A fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) CP și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 luni. Conform art.84 alin.(1) CP, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 1 lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis. A fost inclus în termenul pedepsei, timpul aflării duratei reținerii și a celei de aflare sub arest preventiv și arest la domiciliu începând cu data de 21.05.2023 pînă la 13.09.2023. Prin sentință fiind hotărâtă soarta corpurilor delict. S-a încasat în mod solidar de la și în contul statului, cheltuieli judiciare în mărime de 7600 lei.
2. Cauza penală a fost examinată în baza art.364/1 CPP în baza probelor administrate la faza de urmărire penală. a recunoscut pe deplin faptele incriminate, este minor, anterior nu a comis infracțiuni, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, având un comportament moral adecvat atât în familie cât și în societate, astfel, fiind la prima abatere și pentru prima dată atras la răspunderea penală. Totodată este de menționat faptul că minorul nu s-a aflat și nici pînă în prezent nu se află la evidența Biroului de Probațiune Fălești și nici la evidența Serviciului Infracțiune Comunitară din cadrul IP Fălești. De asemenea, s-a stabilit că nu s-a aflat la evidența serviciului de asistență socială ca copil cu comportament

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

deviant/delicvent sau ca copil în situație de risc, a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor și se căiește sincer de cele comise, este elev în clasa 11 din cadrul Liceului Teoretic „Alexandr Pușkin” din or.Fălești.

3. În cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, avocatul Guțu Tatiana în interesele lui ... .. a solicitat recunoașterea acestuia vinovat în săvârșirea infracțiunilor incriminate, cu aplicarea art.70 alin.(3/1), art.79 alin.(1) CP a pedepsei sub limita minima prevăzută de lege, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale. Instanța de judecată însă a ajuns la concluzia că nu poate fi admisă solicitarea apărătorilor ce ține de stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or, conform alin. (4) art. 90 Cod penal, prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave.
4. Sentința a fost contestată cu recurs la data de 16.11.2023, cauza urmează a fi judecată de către Curtea de Apel Bălți.

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a normei juridice și anume: alin.(1) art.90CP, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

alin.(4) și (4¹) art. 90 Codul Penal, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale în redacția: alin.4) Persoanelor care au săvîrșit **infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave**, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, con damnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică. ”

(4¹) Prin derogare de la alin. (1) și (4), **dacă a fost încheiat un acord de cooperare, condamnarea** cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se aplică și persoanelor care au săvîrșit infracțiuni deosebit de grave.

Prevederilor alin.4 art. 90¹ CP, Condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare

(4) Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor **deosebit de grave și excepțional de grave**, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166¹ alin.(2)–(4), art.171–175¹, 201¹, 206, 208, 208¹ și 208².

Sub aspectul încălcării dreptului inculpatului minor la aplicarea pedepsei cu suspendare condiționată a pedepsei cu închisoarea, necăutînd la faptul că a recunoscut integral vinovăția cauza fiind examinată în baza art.364/1 CPP.

În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul De Drept

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

---

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 24

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

Articolul 50

Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

(1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

(2) Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

ARTICOLUL 7 Nici o pedeapsă fără lege

Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau

internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. 2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate..

ARTICOLUL 13 Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Declarația Universală a Drepturilor Omului

Articolul 5

Nimeni nu va fi supus la tortură, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Articolul 10

Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva ei.

CODUL PENAL

Articolul 4 Principiul umanismului

(1) Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia.

(2) Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Articolul 61. Noțiunea și scopul pedepsei penale

(1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

(2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate

Articolul 79. Aplicarea pedepsei mai blânde

decît cea prevăzută de lege

(1) Ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvîrșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvîrșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvîrșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vîrsta de 18 ani, dar nu au atins vîrsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.

(1¹) Poate fi considerată excepțională atît o circumstanță atenuantă, cît și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin.(1).

(3) În cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvîrșită.

(4) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor adulte în cazul aplicării pedepsei detențiunii pe viață , în cazul recidivei de infracțiuni sau al săvîrșirii de infracțiuni prevăzute la art. 166¹ alin. (2)–(4).

Codul de procedură penală

Articolul 364¹

(1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(1¹) Judecarea cauzelor penale privind infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa cu detențiune pe viață nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

În viziunea noastră prevederile alin. (4) , (4¹) ale art.90 alin.4 art. 90¹ CP din Codul penal, al Republicii Moldova sunt în contradicție cu prevederile legislației naționale care instituie garanții în vederea protecției dreptului la apărare și dreptul la un proces echitabil, proclamă egalitatea în fața legii, inclusiv contravine și prevederilor Constituției Republicii Moldova.

Pedeapsa este un fenomen destul de răspândit în societate, un fenomen comun, am putea spune, cu toate că nu conștientizăm de regulă acest fapt.

Dintre toate pedepsele sociale, cea mai drastică pedeapsă, este pedeapsa penală.

Anume ea formează subiectul acestei sesizări, a cărui atenție s-a oprit, în mod special, asupra principiului de acțiune și asupra funcției sociale a pedepsei penale în cazul aplicării acesteia unui minor.

Legiuitorul la elaborarea prevederilor alin.(1, 4) , (4¹) ale art.90, alin.4 art. 90¹ din Codul penal, nu a luat în vedere prevederile constituționale și a ignorat prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova face parte, art.90 și 90¹ din Codul penal, urma să conțină prevederi și cu privire la minoratul persoanei inculpate.

Potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală: (1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. (1¹) Judecarea cauzelor penale privind infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa cu detențiune pe viață nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Prin urmare, în cauza penală de învinuire a lui _____, ultimul a solicitat instanței examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ CPP, or, reieșind din prevederile alin.(1¹) al acestui articol, ultimul a avut dreptul de a înainta o asemenea cerere deoarece pentru infracțiunile sale legea nu prevede pedepsa cu detențiunea pe viață, alte interdicții privitor la aplicarea prevederilor art.364¹ CPP conform legii în vigoare nu sînt.

De asemenea, în speranța că instanța îi v-a aplica o pedeapsă mai blîndă, cu suspendare condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, apărătorul Tatiana

---

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îl este încălcat unu sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit, în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Guțu în interesele lui [redacted] a solicitat aplicarea în privința ultimului a art.90 din Codul penal.

Potrivit prevederilor art.90 :„(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

Astfel, ținând cont de persoana lui [redacted], și anume, cauza penală a fost examinată în baza art.364/1 CPP în baza probelor administrate la faza de urmărire penală. [redacted] a recunoscut pe deplin faptele incriminate, este minor (vârsta de 17 ani), anterior nu a comis infracțiuni, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, având un comportament moral adecvat atât în familie cât și în societate, astfel, fiind la prima abatere de acest gen. Totodată este de menționat faptul că minorul nu s-a aflat și nici pînă în prezent nu se află la evidența Biroului de Probațiune Fălești și nici la evidența Serviciului Infracțiune Comunitară din cadrul IP Fălești. De asemenea, s-a stabilit că [redacted] nu s-a aflat la evidența serviciului de asistență socială ca copil cu comportament deviant/delicvent sau ca copil în situație de risc, a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor și se căiește sincer de cele comise, este elev în cadrul Liceului Teoretic „Alexandr Pușkin” din or.Fălești, există toate premisele privitor la aplicarea în privința ultimului a prevederilor art.90 alin.1 CP, unica piedică în acest sens, constituind prevederile alin.(4) al art.90 Cod penal, conform căruia prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor **deosebit de grave**. La fel nu pot fi aplicate și nici prevederile alin.4 art. 90¹ CP, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare nu se aplică în cazul infracțiunilor **deosebit de grave**.

Prin urmare, această prevedere este în contradicție cu principiile unanim recunoscute și anume principiul respectării demnității umane. Precum și art.50 din Constituție, Ocrotirea mamei, copiii și a tinerilor

(1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

Demnitatea umană constituie una din valorile fundamentale ale societății democratice.

Principiul dat și-a găsit reflectare în art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, potrivit căruia Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Sunt relevante în acest sens și prevederile art.16 alin.(1) din Constituție, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Principiul umanismului se regăsește în art.24 al Constituției, în conformitate cu aceste dispoziții (1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. (2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante. (3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.

Principiul umanismului este prevăzut în mod expres în art.4 din Codul penal al Republicii Moldova și presupune umanizarea crescîndă a dreptului penal. Considerăm că anume prin umanizarea crescîndă a dreptului penal, se va reuși stabilirea unui echilibru între apărarea societății împotriva infracționalității și respectarea drepturilor infractorului.

Potrivit acestui principiu, în elaborarea și aplicarea normelor dreptului penal trebuie să se pornească de la interesele și drepturile fundamentale ale omului, de la necesitatea asigurării condițiilor de realizare a personalității fiecăruia. Prioritate avînd tinerii, or, potrivit prevederilor art.50 din Constituție „(1)Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor. (2)Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării.”

La speța dată, inculpatul este minor, are vârsta de 17 ani, respectiv el nu este o personalitate formată, prin urmare, nu este garantată reeducarea acestuia doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoarea, or, acesta nu a finisat studiile liceale, mai mult ca atât, influența din închisoare asupra psihicului personalității neformate nu este una pozitivă, reieșind din condițiile pe care le avem în închisorile din țara noastră și contingentul de infractori.

Totodată, în art.61 alin.(2) din Codul penal este prevăzut expres că „executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate”, unde și se conține esența principiului umanismului.

Trebuie de subliniat însă faptul că, în prezent Codul penal al Republicii Moldova se caracterizează prin represiune înaltă. Codul penal prevede pedeapsa închisorii pentru 86,5% din faptele incriminate, prin urmare, dispoziția art.90 CP ar trebui să conțină prevederea care să permită aplicarea acestui articol în privința inculpaților minori care întrunesc condițiile stipulate în prevederile art.79 din Codul penal.

Totodată, urmează de subliniat că pedeapsa penală este atât o măsură de constrângere statală, cât și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Însă executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Urmează de reținut că prin aplicarea unei pedepse se urmărește nu pierderea demnității umane al celui condamnat ci, dimpotrivă, recâștigarea demnității umane a celor direct implicați, cu efectul deplinei reintegrări sociale ale condamnatului.

Având în vedere cele menționate supra, în conformitate cu prevederile art.art.134, 140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.art.6, 61, 62, 68 din Codul Jurisdicției Constituționale,

SOLICIT:

1. Declararea sesizării ca fiind admisibilă;
2. Examinarea controlului constituționalității alin.(1, 4) , (4¹) ale art.90, alin.4 art. 90¹ din Codul penal.

Avocat Tatiana Guțu

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

- Copia sentinței;
- Copia recursului;
- Copia raport prezentențial;

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Cu destinsă considerare,

Avocat Tatiana Guțu

---

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederi normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect simil pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care va anexa.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Cur sunt veridice, semnând la final.

CURȚII CONSTITUȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

Prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit.a) și lit. g) din Constituție

17 noiembrie 2023

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

1. Nume **JANU**

2. Prenumele **Anatolie**

3. Funcția – **AVOCAT**

4. Adresa – **mun. Bălți, strada Păcii 56 of.1**

5. Tel./Fax –

Email: §

---

¹Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

1. Pe rolul Curții de Apel Bălți se află la examinare cauza penală de învinuire a lui _____ și _____ în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42 alin.(2), 46, art.217¹ alin.(4) lit. b) și d) din Codul penal și de art.217 alin.(2) din Codul penal.

2. Potrivit învinuirii formulate în rechizitoriul cauzei penale nr. 2023670155, _____, născut la 06.04.2006 și _____ născut la 22.01.2006, sunt învinuiți în ceea ce în perioada lunilor noiembrie 2022- mai 2023, urmărind scopul de profit personal, rezultat din circulația ilegală a drogurilor sub formă de „sare”, în scop de înstrăinare, acționând potrivit schemei infracționale și rolurilor preventiv stabilite în cadrul grupului criminal organizat, constituit din _____ și din alte persoane neidentificate, unde, lui _____ și _____ le-a revenit rolul de preluare a drogurilor sub formă de „sare”, identificarea și atragerea potențialilor complici (dealeri), în vederea realizării drogurilor, păstrarea acestora la domiciliile lor temporare, divizarea drogurilor în cantități mici, în funcție de necesitățile consumatorilor, în așa fel, încât să asigure permanent desfacerea drogurilor precum și comercializarea acestora, inclusiv prin platforma de socializare „telegram” prin intermediul canalelor „Kaўфapук” și „FARMACIA FELICIA”.

Astfel, la data de 06.05.2023 _____ a comercializat investigatorului sub acoperire, Solomca Igor, o masă cristalină ce conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, contra sumei de 7 000 lei. Cantitatea substanței solide cu aspect de praf și bulgări, de culoare albă, care conține substanța stupefiantă- PVP, constituie în total- 23,387 grame (masă uscată).

În continuarea, la 21.05.2023 _____ s-a deplasat în extravilanul municipiului Bălți în scopul preluării de la alți membri ai grupului criminal vizat a drogurilor sub formă de „sare” pentru ulterioara lor distribuie și comercializare, loc unde acesta cu ajutorul unei lopeți metalice rabatabile a dezgropat o masă cristalină ambalată în două pachete de tip zip-lock înfășurate în polietilenă. Conform raportului de expertiză judiciară substanța solidă ridicată se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, PVP, constituie în total- 493,264 grame (masă uscată).

În continuare, la 21.05.2023, orele 14:20-15:00, în rezultatul efectuării acțiunii procesual – penale, percheziția la domiciliul temporar a lui _____, amplasat în mun. Bălți str. _____, au fost depistate și ridicate: un pachet de polietilenă de tip zip-lock în care se află două pachetele din polietilenă de tip zip-lock cu o substanță cristalină de culoare albă și două pachetele mici din polietilenă improvizate, în care se conținea PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante. în total- 3,316 grame (masă uscată).

Prin acțiunile sale infracționale, _____ a comis cu intenție o infracțiune deosebit de gravă prevăzută de art.art.42 alin.(2), 46, art.217¹ alin.(4) lit. b) și d) din Codul penal, cu indicii de calificare: participarea în calitate de autor, la săvârșirea infracțiunii de păstrare, transportare, distribuie și alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșite în scop de înstrăinare și înstrăinarea ilegală a drogurilor, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.

Tot el, a dobândit din surse necunoscute pentru consum personal, droguri sub formă de marihuană, pe care le-a transportat și le-a păstrat la domiciliul său temporar, amplasat în mun.Bălți str. _____ Conform raportului de expertiză judiciară, masa vegetală de culoare verde, uscată, mărunțită, - marihuană constituie – 0,547 grame (masă uscată).

²Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

Depunerile de substanță de culoare cafenie, de pe suprafața fragmentului de butelie polimerică transparentă (partea superioară), Masa substanței stupefiante- rășină de cannabis constituie – 0,061 grame (masă uscată), și se atribuie la cantități mari.

Prin acțiunile sale infracționale, a comis cu intenție o infracțiune ușoară prevăzută de art.217 alin.(2) din Codul penal, cu indicii de calificare: păstrarea și transportarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.”

3. Fapte incriminate inculpaților se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave (art.217¹ alin.4 CP) și ușoare (art.217 alin.2 CP) .

4. Potrivit materialelor cauzei penale se atestă că atât în perioada săvârșirii faptelor interzise de legea (16 ani), cât și actualmente (17 ani), este persoana minoră.

5. Potrivit materialului caracterizant acumulat, anterior nefiind în conflict cu legea, nu a comis careva infracțiuni sau acte ilicite, are caracteristici pozitive, avînd un comportament moral adecvat atât în familie cât și în societate, astfel fiind la prima abatere de acest gen, de gen penal.

6. Actualmente, minorul își face studii la Colegiul Politehnic din mun.Bălți, învățămînt cu frecvența la zi, anul II de studii. Pe parcursul perioadei de studii frecventează cu regularitate instituția de învățămînt, este activ și reușitele sunt la nivel mediu.

7. Potrivit Referatului presentințial de evaluare psihosocială a personalității inculpatului, s-a evidențiat faptul că inițial nu a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor sale, fiind complexat de dorința de a câștiga bani fără a se gândi care pot fi consecințele; iar ulterior a apărut și sentimentul de frică cînd dorea să rupă cu acțiunile date, însă primea amenințări de la persoana pe numele "Andrei", care cura activitatea prin intermediul platformei de socializare "telegram", fapt ce l-a făcut să continue pentru a nu-și pune în pericol familia.

8. Potrivit Referatului presentințial se atestă că minorul a conștientizat riscurile și consecințele acțiunilor sale ilicite, înțelege obiectiv faptul că prin comportamentul său a cauzat suferințe în mod direct familiei sale și indirect altor personae (personae consumatoare de substanțe narcotice), astfel regretă nespus de mult cele întîmplate.

9. În cadrul examinării cauzei la Judecătoria Bălți sediul Central (dosar penal nr.1-667/2023), de către inculpatul minor vina a fost complet recunoscută și, a fost depusă cererea, susținută de subsemnatul avocat, privind examinarea cauzei date în ordinea art.364¹ CPP, adică pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

10. Prin sentința Judecătoriei mun. Bălți din 03 noiembrie 2023, minorul în rînd cu celălalt minor, au fost recunoscuți vinoveți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(2), 46, art.217¹ alin.(4) lit. b) și d) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 5 (cinci) ani și 3 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani; pe art.217 alin.(2) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) luni.

11. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pedeapsa definitivă a fost stabilită lui sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis.

12. Ca rezultat, instanța a respins solicitarea părții apărării de aplicarea față de inculpații minori a pedepsei non-privative de libertate, potrivit prevederilor art. 90 CP - condamnarea cu suspendarea condiționată, în coraborare cu art.79 alin.1 CP.

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a normelor juridice prevăzute în art.90 Codul Penal al RM: "(1) **Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție ...**" și "(4) **Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.**";

și în art.90¹ Codului Penal al RM: "(4) **Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166¹ alin.(2)–(4), art.171–175¹, 201¹, 206, 208, 208¹ și 208².**"

- sub aspectul încălcării dreptului inculpaților minori la protecția mai mare în raport cu persoane majore, acordarea garanțiilor suplimentare și regimului special, garantat prin articolul 49 alin.2 și articolul 50 alin.2 din Constituția RM.

---

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 26
Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 49
Protecția familiei și a copiilor orfani

(2) Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

(3) Toate preocupările privind întreținerea, instruirea și educația copiilor orfani și a celor lipsiți de ocrotirea părinților revin statului și societății. Statul stimulează și sprijină activitatea de binefacere față de acești copii.

Articolul 50
Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

(1) Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire specială. Toți copiii, inclusiv cei născuți în afara căsătoriei, se bucură de aceeași ocrotire socială.

(2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Articolul 1

În sensul prezentei Convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor când, în baza legii aplicabile copilului, majoratul este stabilit sub această vârstă.

Articolul 2

2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca copilul să fie efectiv protejat împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancțiuni motivate de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

Articolul 3

1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Convenția europeană a Drepturilor Omului

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil ...

Considerăm că prevederile contestate din art.90 și 90¹ Codul Penal sunt contrare art.1, 4, 8, 20, 49 și 50 din Constituția Republicii Moldova, deoarece aceste prevederi nu sunt clare și echitabile, nu instituie un regim juridic special (protectator), mai favorabil față de subiecții speciali – acuzații minori, prin ce de fapt în detrimentul ultimilor se extinde regula generală specifică persoanelor adulte.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (art.90 CP) și Condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare (art.90¹ CP) deși reprezintă una din măsurile de constrângere statală din cumulul total al pedepselor penale, de fapt constituie alternative eficiente la privațiunea de libertate reală. Acestea reprezintă încrederea pe care statul o acordă persoanei, care, deși a încălcat legea penală, poate fi corectată fără a suporta efectele „nocive” ale executării pedepselor.

Se cunoaște că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, ca instituție juridică, a fost instituită în vederea realizarea scopului pedepsei, însă fără ca codamnatul să fie izolat de societate, acesta fiind supus unui termen de probă, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se dezavantajele pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: desprinderea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit, contactul cu infractorii recidiviști periculoși care îl pot antrena în continuare în noi activități criminale.

Cu referire la speță, unde inculpații sunt minori, ca de fapt și în celelalte cazuri din jurisprudența Republicii Moldova, se atestă că persoane minore se confruntă cu un sistem al justiției care pune accentul în primul rând pe soluționarea cazurilor, însă fără a ține cont prea mult de nevoile copiilor. Or, se atestă o realitate cruntă că copiii care interacționează cu sistemul justiției se confruntă cu obstacole reale, începând cu o legislație care nu ține pe deplin cont de drepturile și capacitățile lor specifice, datorită vârstei și lipsei de experiența suficiente în viață, și îi tratează ca pe niște adulți, pînă la chiar lipsa atenției către nevoile acestora.

În acest sens constatăm că răspunderea penală a minorilor are un anumit specific în raport cu răspunderea penală a majorilor. Sub aspectul naturii sale juridice, minoratul apare ca o cauză de diferențiere a regimului de sancționare. Astfel, minorii, aflându-se în plină dezvoltare atât fizică, cât și psihică, prezintă, din punct de vedere psihologic, o mentalitate și o capacitate de a gândi diferită de cea a maturilor. Totodată, ei sunt mai receptivi la influențele negative la care pot fi supuși și, de asemenea, pot fi mai ușor reeducați după ce au încălcat legea penală. Anume din această cauză sancțiunea concretă trebuie echilibrată în raport cu personalitatea minorului și fapta incriminată (intensivitatea acestor fapte).

În cadrul procedurilor penale, copiii au dreptul la un tratament corect și adecvat interesului lor. Procedurile judiciare ar trebui să fie adaptate la nevoile copiilor, pentru a se asigura participarea lor efectivă la acestea.

Dreptul la un proces echitabil constituie pilonul central al unei societăți democratice. Copiii suspectați sau acuzați de comiterea unei infracțiuni au dreptul la un proces echitabil și beneficiază de aceleași garanții ca orice altă persoană aflată în conflict cu legea. Garanțiile unui proces echitabil se aplică de la primul interogatoriu la care este supus copilul și sunt menținute pe tot parcursul procesului. Pe de altă parte, copiii aflați în conflict cu legea sunt deosebit de vulnerabili, avînd nevoie, așadar, de protecție suplimentară.

La caz, se evidențiază faptul că prevederile art.90 și 90¹ CP în genere nu fac deosebire dintre situația persoanelor minore și celor mature, astfel generalizînd condițiile de aplicarea

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

normelor date în egală măsură pentru toți. În opinia noastră acest concept este unul greșit și neraportat la subiectul minor al infracțiunii. Mai mult intră în contradicție directă cu art.3 Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, prin care se statuiază interesul superior al copilului.

Cum arată practica judiciară, în cazul suspendării condiționate a executării pedepsei penale, singura deosebire față de suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată majorilor, în cazul minorilor este termenul de încercare, însă aceste garanții nu sunt suficiente. Or, condițiile pretinse a fi neconstituționale din articolele 90 și 90¹ CP, pentru neaplicarea normelor date rămân a fi identice pentru toți.

Este de atenționat că legiuitorul a prevăzut unele situații derogatorii pentru minorii în dreptul penal, în raport cu adulții. Acestea au primit reglementări speciale, cu mult mai favorabile decât regula generală, cum de exemplu:

- în cazul stabilirii stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale pentru infracțiunile săvârșite în timpul minoratului (art.34 alin.5 CP);
- posibilitatea liberării de răspunderea penală a minorilor pentru comiterea infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave (art.54 CP);
- în cazul prescripției: Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori (art.60 alin.7 CP);
- la stabilirea pedepsei închisorii pentru minorii, termenul închisorii se reduce la jumătate (art.70 alin.3 CP);
- în cazul amnistiei: Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. (art.2 alin.2 Legii amnistiei);
- în cazul împăcării părților: În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II-III și V-VI din Partea specială (art.109 alin.1 CP).

Astfel, se atestă că o astfel de practica juridico-legislativă există și se regăsește în Codul Penal al Republicii Moldova, însă, nu în toate posibile și necesare cazuri, cum de exemplu cele constatate din articolele 90 și 90¹ CP, unde nu este prezentă o reglementare aparte, mai blândă și favorabilă pentru minorii.

Constituția Republicii Moldova consacră un articol protecției copiilor și tinerilor, din care rezultă că copiii și tinerii constituie potențialul uman, viitorul și perspectiva societății. Acest potențial are dreptul la o protecție socială, de unde provine și obligația autorităților de a asigura copiilor și tinerilor condiții pentru dezvoltarea armonioasă. Aceste prevederi se conțin în art.50 alin.2, care stipulează că: "Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor." Acest text reprezintă o completare a principiului constituțional prevăzut de art.49 alin.2, potrivit căruia: "Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare." Cadrul legal menționat dovedește că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, toți minorii care răspund penal cad sub incidența legii penale, adică inevitabil sunt sancționați, dar în mod diferit față de adulți.

Acestea prevederi legale au fost instituite din cauza existenței nevoii speciale de protecție a copilului, ce se datorează vulnerabilității sale în raport cu societatea, iar această vulnerabilitate este interpretată prioritar în legătură cu anumite incapacități. Adică, copilul este tratat ca obiect al actelor de caritate.

Potrivit unor autori, Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată la New York de Adunarea Generală a ONU la 20 noiembrie 1989, [39] trebuie privită ca un document fundamental al omenirii contemporane, prin care grijile față de generațiile viitoare capătă o înfățișare concretă, reglementând în detaliu instrumentele juridice ale acestei ocrotiri, deoarece copilul, prin lipsa de maturitate fizică și intelectuală, are nevoie de protecție specială, îndeosebi din punct de vedere juridic.

Astfel se impune elaborarea unui statut juridic aparte al minorilor, independent de cel adresat persoanelor adulte. Necesitatea privind introducerea unor norme speciale în articolele 90 și 90¹ CP, ce ar viza condamnarea cu suspendarea condiționată / parțială a executării pedepsei minorilor, rezultă și din conținutul principiului echității și umanismului care reiese din majoritatea actelor de bază a Republicii Moldova.

Prin urmare subsemnatul consideră că actualele prevederi ale articolelor 90 și 90¹ CP nu se raportează la statutul special al acuzatului minor, nu oferă nici o garanție suplimentară a acestuia sau regim juridic mai avantajos în raport cu adulții. Considerăm că ar fi rezonabil de extins posibilitatea aplicării institutului condamnării cu suspendarea condiționată / parțială a executării pedepsei față de minorii inclusiv și pentru categoria infracțiunilor deosebit de grave. Din aceste considerente suntem de părere că prevederile contestate contravin principiilor prevăzute de art.1, 4, 8 coraborate cu art.49 alin.2 și art.50 alin.2 din Constituția Republicii Moldova.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁶

Declar pe propria onoare ca informațiile prezentate Curții de autorul excepției de neconstituționalitate, sunt veridice.

Avocat

JANU Anatolie

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informații prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

CURTEA DE APEL BĂLȚI

ÎNCHIEIERE

14 februarie anul 2024

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Avînd în componența sa :

Președintele ședinței de judecată
Judecătorii

Rotaru Ala
Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

Judecînd în ordine de recurs, fără prezența părților, recursurile declarate de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Russu Tatiana, de către avocatul Guțu Tatiana în interesele inculpatului și de către avocatul Janu Anatolie în interesele inculpatului

împotriva sentinței Judecătorei Bălți Sediul Central din 03.11.2023 în cauza penală privind învinuirea lui în baza art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d) și art.217 al.(2) Cod penal RM și a lui în baza art 42 al.(2), 46,217/1 al.(4) lit.b), d) și art.217 al.(2) Cod penal RM,

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătorei Bălți Sediul Central din 03.11.2023 a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunilor prevăzută de art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d) Cod penal, art.217 al.(2) Cod penal, cu aplicarea art.84 al.(1) Cod penal RM la pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis.

a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunilor prevăzută de art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d), art.217 al.(2) Cod penal, cu aplicarea art.84 al.(1) Cod penal RM la pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis.

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut următoarele fapte:

în perioada lunilor noiembrie 2022-mai 2023, intenționat, contrar prevederilor Legii cu nr.382-XIV din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, conform căreia sunt stabilite restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, urmărind scopul de profit personal, rezultat din circulația ilegală a drogurilor sub formă de „sare”, în scop de înstrăinare, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitînd în mod conștient survenirea acestora,

acționând potrivit schemei infracționale și rolurilor preventiv stabilite în cadrul grupului criminal organizat, constituit din

și din alte persoane neidentificate la moment de organul de urmărire penală, format în vederea circulației ilegale a drogurilor, manifestate prin acțiuni multiple de organizare, planuire și pregătire detaliată, având repartizate în prealabil rolurile și funcțiile membrilor grupului, caracterizat printr-un nivel înalt de conspirare, exprimat prin comunicare cifrată și ascundere a urmelor implicării în comiterea infracțiunii, unde, lui și le-a revenit rolul de preluare a drogurilor sub formă de „sare”, identificarea și atragerea potențialilor complici (dealeri), în vederea realizării drogurilor, păstrarea acestora la domiciliile lor temporare, divizarea drogurilor în cantități mici, în funcție de necesitățile consumatorilor, în așa fel, încât să asigure permanent desfacerea drogurilor precum și comercializarea acestora, inclusiv prin platforma de socializare „telegram” prin intermediul canalelor „Кайфпарк” și „Farmacia Felicia” unde se plasau oferte privind tipul, cantitatea și prețul drogurilor, precum și modalitatea de achiziționare, altor membri ai grupului criminal vizat, nestabiliți la moment de organul de urmărire penală, revenindu-le rolul de dobândire și transmitere a drogurilor către și în vederea înstrăinării acestora către consumatori pe teritoriul municipiului Bălți.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, îndreptate spre obținerea unui profit în urma realizării drogurilor, intenționat, întru atingerea scopului de profit personal, rezultat din activitatea de comercializare a drogurilor, acționând potrivit schemei infracționale în cadrul grupului criminal organizat, constituit din și alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, format în vederea traficului ilicit de droguri, unde, potrivit rolurilor preventiv stabilite, a dobândit droguri sub formă de „sare” și la data de 06.05.2023, aproximativ la ora 15:00, în regiunea stației terminus de troleibuze a Cartierului Opt din municipiul Bălți, i-a comercializat investigatorului sub acoperire, Solomca Igor, o masă cristalină împachetată în două pachetele de tip zip-lock, înfășurate cu bandă izolantă de culoare neagră, contra sumei de 7000 lei, în privința acesteia fiind dispusă efectuarea expertizei substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-320 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată în două pachetele polimerice, transparente de tip zip-lock, înfășurate cu bandă izolantă de culoare neagră, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, predate benevol la data de 06.05.2023, de către investigatorul sub acoperire, Solomca Igor Alexandru, conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide cu aspect de praf și bulgări, de culoare albă, care conține substanța stupefiantă- PVP, constituie în total- 23,387 grame (masă uscată).

Totodată, la 10.05.2023, prin intermediul platformei de socializare „telegram”, investigatorul sub acoperire, Gorban Andrei, a procurat contra sumei de 600 lei de pe canalul „Farmacia Felicia”, administrat de o masă cristalină înfășurată cu bandă izolantă de culoare galbenă combinată cu verde, ambalată într-un pachetel de tip zip-lock, introdusă într-o porțiune de pachet pentru țigări „Marlboro”, care a fost ridicată de către acesta în preajma grădiniței de copii nr.3 amplasată pe strada Bulgară din muș.Bălți, în privința acesteia fiind dispusă efectuarea expertizei substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-333 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric transparent de tip zip-lock, înfășurat parțial cu bandă izolantă de

culoare verde, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, predate benevol la data de 10.05.2023, de către investigatorul sub acoperire, Gorban Andrei Petru, conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, care conține substanța stupefiantă- PVP, constituie - 0,954 grame (masă uscată).

În continuarea acțiunilor sale ilegale, îndreptate spre obținerea unui profit în urma realizării drogurilor, la 21.05.2023, aproximativ la ora 09:30, intenționat, urmărind scopul de profit personal rezultat din circulația ilegală a drogurilor sub formă de „sare”, acționând potrivit schemei infracționale în cadrul grupului criminal organizat, constituit din [redacted] și alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, format în vederea traficului ilicit de droguri, s-a deplasat în extravilanul municipiului Bălți în scopul preluării de la alți membri ai grupului criminal vizat a drogurilor sub formă de „sare” pentru ulterioara lor distribuire și comercializare, loc unde acesta cu ajutorul unei lopeți metalice rabatabile a dezgropat o masă cristalină ambalată în două pachete de tip zip-lock înfășurate în polietilenă. Astfel, la 21.05.2023, ora 11:15, în cadrul reținerii lui [redacted] avute loc în preajma SA „Incomlac” amplasată în mun. Bălți str. Calea Ieșilor nr. 180, asupra acestuia au fost depistate și ridicate un pachet din polietilenă improvizat în care se află două pachete de tip zip-lock cu masă cristalină, un hârleț metalic, rabatabil, un telefon mobil de model „Redmi 9C” și un card bancar.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-359 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată în două pachetele polimerice transparente de tip zip-lock, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare cafenie, ridicate în cadrul percheziției corporale la data de 21.05.2023, ora 11:15, în cadrul reținerii minorului [redacted], conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, care conține substanța stupefiantă - PVP, constituie în total - 493,264 grame (masă uscată).

În continuare, la 21.05.2023, orele 14:20-15:00, în rezultatul efectuării acțiunii procesual - penale, percheziția la domiciliul temporar a lui [redacted], amplasat în mun. Bălți str. [redacted] au fost depistate și ridicate: un pachet de polietilenă de tip zip-lock în care se află două pachetele din polietilenă de tip zip-lock cu o substanță cristalină de culoare albă și două pachetele mici din polietilenă improvizate, înfășurate cu bandă izolantă de culoare albastră și neagră, destinate comercializării.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-358 din 14.07.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, înfășurată cu un fragment de bandă izolantă de culoare albastră, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, înfășurată cu un fragment de bandă izolantă de culoare neagră, prezentate spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției domiciliului temporar a minorului [redacted] situat în mun. Bălți str. [redacted], conțin PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 3,316 grame (masă uscată).

Totodată, la 21.05.2023, orele 14:20-15:55, în rezultatul efectuării acțiunii processual-penale de percheziție la domiciliul temporar a lui _____, din frigidierul din bucătărie

amplasat în mun. Bălți str. _____, din frigidierul din bucătărie a fost depistat și ridicat un pachet transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă, destinată comercializării. De asemenea, din bucătărie, au fost depistate și ridicate o cutie în care se află 10 ambalaje nedespachetate ce conțin pachetele transparente de tip zip-lock destinate ambalării drogurilor, iar în coșul de gunoi au fost depistate și ridicate 3 role de bandă izolantă de culoare roșie și 1 rolă de bandă izolantă de culoare neagră destinată ambalării drogurilor divizate. Din cameră au fost depistate și ridicate: un pachet transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă destinată comercializării; un pachetel transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă destinată comercializării; un cântar electronic de scară mică destinat cântăririi drogurilor în cadrul divizării acestora în cantități mai mici; un pachet improvizat din bandă izolantă de culoare roșie cu o oarecare substanță, destinată comercializării; o rolă de bandă izolantă de culoare roșie destinată ambalării drogurilor divizate; un ambalaj cu 99 de pachete de tip zip-lock; 6 pachete improvizate din bandă izolantă de culoare roșie în formă de sferă, fiecare conținând câte 20 de pachetele improvizate din bandă izolantă de culoare roșie în care se află o oarecare substanță; un telefon mobil de model „Redmi 10A”; o foaie de format A4 cu înscrisuri de ciornă referitoare la canalul de telegram „Farmacia Felicia”; 6 ambalaje nedespachetate ce conțin pachetele transparente de tip zip-lock destinate ambalării drogurilor; o cutie de carton în care se află 82 pachetele transparente de tip zip-lock; o mască de protecție din plastic de culoare neagră combinată cu galben cu filtre din material și bandă elastică pentru fixare, folosită în cadrul divizării drogurilor în cantități mai mici; un suport din plastic pentru cartela SIM a companiei ÎM „Moldcell” SA și 2 cartele SIM a ÎM „Moldcell” SA.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-361 din 29.06.2023, substanța solidă, cu aspect de cristale, de culoare albă, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, prezentată spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.1), depistată și ridicată la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. _____, a.n.22.01.2006,

amplasat în mun.Bălți _____, și anume în frigider, substanțele solide cu aspect de cristale, de culoare albă, ambalate în câte un pachetel polimeric de tip zip-lock, prezentate spre examinare în trei plicuri de culoare albă (pachetul nr.2 și nr.3) depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. _____,

a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. _____ și anume de pe masa în camera de locuit, conțin substanța PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 249,731 grame (masă uscată).

Substanța solidă, de culoare albă, cu aspect de cristale, ambalată într-un pachetel polimeric, transparent de tip zip-lock, ambalat într-un fragment de bandă izolantă de culoare roșie, prezentată spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.5) depistată și ridicată la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. _____, a.n.22.01.2006,

amplasat în mun.Bălți str. _____ și anume de pe masa în camera de locuit, precum și substanțele solide, de culoare albă, cu aspect de cristale, ambalate în 120 pachetele polimerice de tip „zip-lock”, înfășurate cu câte un fragment de bandă izolantă de culoare roșie, prezentate spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.8), depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. _____

a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. _____ și anume de pe pat în camera de locuit, conțin substanța- PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 72,751 grame (masă uscată).

Particulele de substanță solidă de culoare albă, cu aspect de cristale, de pe suprafețele cântarului electronic de scară mică, de culoare neagră, prezentat spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.4), depistat și ridicat la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet.

_____, a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. _____ ap. 52, și anume de pe masa în camera de locuit, conțin substanța- PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea particulelor de substanță solidă, ce conține substanța stupefiantă PVP, constituie - 0,005 grame (masă uscată).

Potrivit compartimentului I, poziția 148 al Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa substanței stupefiante PVP în cantitate de 843,408 grame (23,387+0,954+493,264+3,316+249,731+72,751+0,005), se atribuie la cantități deosebit de mari.

Prin acțiunile sale infracționale, _____ a comis cu intenție o infracțiune deosebit de gravă prevăzută de art.42 al.(2), 46, art.217/1 al.(4) lit.b),d) Cod penal, cu indicii de calificare: participarea în calitate de autor, la săvârșirea infracțiunii de păstrare, transportare, distribuire și alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșite în scop de înstrăinare și înstrăinarea ilegală a drogurilor, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.

Tot el, contrar prevederilor Legii cu nr.382-XIV din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, conform căreia sunt stabilite restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil și ilegal al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, a dobândit din surse necunoscute pentru consum personal, droguri sub formă de marihuană, pe care le-a transportat și le-a păstrat la domiciliul său temporar, amplasat în mun.Bălți str. _____

_____, unde în continuarea acțiunilor sale, le-a mărunțit cu o râșniță metalică și parțial le-a consumat printr-un dispozitiv special adaptat, prin inhalare, iar la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării acțiunii procesuale penale- percheziția domiciliului temporar a lui _____, de către organul de urmărire penală au fost depistate și ridicate o râșniță metalică de culoare neagră în care se află o masă vegetală, fărâmițată, de culoare verde și un fragment din partea superioară a unei butelii de plastic, în interior cu depuneri de culoare întunecată.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-358 din 14.07.2023, masa vegetală de culoare verde, uscată, mărunțită, extrasă din râșnița metalică de culoare neagră, depistată și ridicată la data de 21.05.2023, în cadrul percheziției domiciliului temporar a minorului _____ situat în mun.Bălți str. _____

_____, reprezintă marihuană, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Masa substanței stupefiante - marihuana, constituie 0,547 grame (masă uscată).

Depunerile de substanță de culoare cafenie, de pe suprafața fragmentului de butelie polimerică transparentă (partea superioară), la gura căreia se află un capac

improvizat din folie de staniol, depistat și ridicat în aceleași circumstanțe, reprezintă rășină de cannabis, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Masa substanței stupefiante- rășină de cannabis constituie - 0,061 grame (masă uscată).

Potrivit compartimentului I, poziția 7, al Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa substanței stupefiante - rășină de cannabis cu masă uscată 0,061 grame se atribuie la cantități mari.

Prin acțiunile sale infracționale, a comis cu intenție o infracțiune ușoară prevăzută de art.217 al.(2) din Codul penal, cu indicii de calificare: păstrarea și transportarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

, în perioada lunilor noiembrie 2022 - mai 2023, intenționat, contrar prevederilor Legii cu nr.382-XIV din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, conform căreia sunt stabilite restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, urmărind scopul de profit personal, rezultat din circulația ilegală a drogurilor sub formă de „sare”, în scop de înstrăinare, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, acționând potrivit schemei infracționale și rolurilor preventiv stabilite în cadrul grupului criminal organizat, constituit din

și din alte persoane neidentificate la moment de organul de urmărire penală, format în vederea circulației ilegale a drogurilor, manifestate prin acțiuni multiple de organizare, planuire și pregătire detaliată, având repartizate în prealabil rolurile și funcțiile membrilor grupului, caracterizat printr-un nivel înalt de conspirare, exprimat prin comunicare cifrată și ascundere a urmelor implicării în comiterea infracțiunii, unde, lui și le-a revenit rolul de preluare a drogurilor sub formă de „sare”, identificarea și atragerea potențialilor complici (dealeri), în vederea realizării drogurilor, păstrarea acestora la domiciliile lor temporare, divizarea drogurilor în cantități mici, în funcție de necesitățile consumatorilor, în așa fel, încât să asigure permanent desfacerea drogurilor precum și comercializarea acestora, inclusiv prin platforma de socializare „telegram” prin intermediul canalelor „Кайфарик” și „Farmacia Felicia” unde se plasau oferte privind tipul, cantitatea și prețul drogurilor, precum și modalitatea de achiziționare, altor membri ai grupului criminal vizat, nestabiliți la moment de organul de urmărire penală, revenindu-le rolul de dobândire și transmitere a drogurilor către și , în vederea înstrăinării acestora către consumatori pe teritoriul municipiului Bălți.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, îndreptate spre obținerea unui profit în urma realizării drogurilor, intenționat, întru atingerea scopului de profit personal, rezultat din activitatea de comercializare a drogurilor, acționând potrivit schemei infracționale în cadrul grupului criminal organizat, constituit din și

și alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, format în vederea traficului ilicit de droguri, unde, potrivit rolurilor preventiv stabilite, a dobândit droguri sub formă de „sare” și la data de 06.05.2023, aproximativ la ora 15:00, în regiunea stației terminus de troleibuze a Cartierului Opt din municipiul Bălți, i-a comercializat investigatorului sub acoperire, Sôlômca Igor, o masă cristalină împachetată în două pachetele de tip zip-lock, înfășurate cu bandă izolantă de culoare neagră, contra sumei de 7 000 lei, în privința acestora fiind dispusă efectuarea expertizei substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-320 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată în două pachetele polimerice, transparente de tip zip-lock, înfășurate cu bandă izolantă de culoare neagră, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, predate benevol la data de 06.05.2023, de către investigatorul sub acoperire, Solomca Igor Alexandru, conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide cu aspect de praf și bulgări, de culoare albă, care conține substanța stupefiantă- PVP, constituie în total- 23,387 grame (masă uscată).

Totodată, la 10.05.2023, prin intermediul platformei de socializare „telegram”, investigatorul sub acoperire, Gorban Andrei, a procurat contra sumei de 600 lei de pe canalul „Farmacia Felicia”, administrat de [redacted] o masă cristalină înfășurată cu bandă izolantă de culoare galbenă combinată cu verde, ambalată într-un pachetel de tip zip-lock, introdusă într-o porțiune de pachet pentru țigări „Marlboro”, care a fost ridicată de către acesta în preajma grădiniței de copii nr.3 amplasată pe strada Bulgară din mun. Bălți, în privința acesteia fiind dispusă efectuarea expertizei substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-333 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric transparent de tip zip-lock, înfășurat parțial cu bandă izolantă de culoare verde, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, predate benevol la data de 10.05.2023, de către investigatorul sub acoperire, Gorban Andrei Petru, conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, care conține substanța stupefiantă- PVP, constituie - 0,954 grame (masă uscată).

În continuarea acțiunilor sale ilegale, îndreptate spre obținerea unui profit în urma realizării drogurilor, [redacted] la 21.05.2023, aproximativ la ora 09:30, intenționat, urmărind scopul de profit personal rezultat din circulația ilegală a drogurilor sub formă de „sare”, acționând potrivit schemei infracționale în cadrul grupului criminal organizat, constituit din [redacted] și alte persoane nestabilite la moment de organul de urmarire penala, format în vederea traficului ilicit de droguri, s-a deplasat în extravilanul municipiului Bălți în scopul preluării de la alți membri ai grupului criminal vizat a drogurilor sub formă de „sare” pentru ulterioara lor distribuire și comercializare, loc unde acesta cu ajutorul unei lopeți metalice rabatabile a dezgropat o masă cristalină ambalată în două pachete de tip zip-lock înfășurate în polietilenă. Astfel, la 21.05.2023, ora 11:15, în cadrul reținerii lui [redacted] avute loc în preajma SA „Incomlac” amplasată în mun. Bălți str. Calea Ieșilor nr. 180, asupra acestuia au fost depistate și ridicate un pachet din polietilenă improvizat în care se află două pachete de tip zip-lock cu masă cristalină, un hârleț metalic, rabatabil, un telefon mobil de model „Redmi 9C” și un card bancar.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-359 din 28.06.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată în două pachetele polimerice transparente de tip zip-lock, prezentată spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare cafenie, ridicate în cadrul percheziției corporale la data de 21.05.2023, ora 11:15, în cadrul reținerii minorului [redacted], conține PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, care conține substanța stupefiantă PVP, constituie în total 493,264 grame (masă uscată).

În continuare, la 21.05.2023, orele 14:20-15:00, în rezultatul efectuării acțiunii procesual - penale, percheziția la domiciliul temporar a lui [redacted], amplasat în mun. Bălți [redacted] au fost depistate și ridicate: un

pachet de polietilenă de tip zip-lock în care se află două pachetele din polietilenă de tip zip-lock cu o substanță cristalină de culoare albă și două pachetele mici din polietilenă improvizate, înfășurate cu bandă izolantă de culoare albastră și neagră, destinate comercializării.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-358 din 14.07.2023, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, înfășurată cu un fragment de bandă izolantă de culoare albastră, substanța solidă de culoare albă, cu aspect de praf și bulgări, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, înfășurată cu un fragment de bandă izolantă de culoare neagră, prezentate spre examinare într-un plic din hârtie, de culoare albă, depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției domiciliului temporar a minorului _____ situat în mun. Bălți str. _____

_____ conțin PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante. Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 3,316 grame (masă uscată).

otodată, la 21.05.2023, orele 14:20-15:55, în rezultatul efectuării acțiunii processual-penale, percheziția la domiciliul temporar a lui _____ amplasat în mun. Bălți str. _____, din frigiderul din bucătărie a fost depistat și ridicat un pachet transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă, destinată comercializării. De asemenea, din bucătărie, au fost depistate și ridicate o cutie în care se află 10 ambalaje nedespachetate ce conțin pachetele transparente de tip zip-lock destinate ambalării drogurilor, iar în coșul de gunoi au fost depistate și ridicate 3 role de bandă izolantă de culoare roșie și 1 rolă de bandă izolantă de culoare neagră destinată ambalării drogurilor divizate. Din cameră au fost depistate și ridicate: un pachet transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă destinată comercializării; un pachetel transparent de tip zip-lock cu masă cristalină de culoare albă destinată comercializării; un cântar electronic de scară mică destinat cântăririi drogurilor în cadrul divizării acestora în cantități mai mici; un pachet improvizat din bandă izolantă de culoare roșie cu o oarecare substanță, destinată comercializării; o rolă de bandă izolantă de culoare roșie destinată ambalării drogurilor divizate; un ambalaj cu 99 de pachete de tip zip-lock; 6 pachete improvizate din bandă izolantă de culoare roșie în formă de sferă, fiecare conținând câte 20 de pachetele improvizate din bandă izolantă de culoare roșie în care se află o oarecare substanță; un telefon mobil de model „Redmi 10A”; o foaie de format A4 cu înscrisuri de ciornă referitoare la canalul de telegram „Farmacia Felicia”; 6 ambalaje nedespachetate ce conțin pachetele transparente de tip zip-lock destinate ambalării drogurilor; o cutie de carton în care se află 82 pachetele transparente de tip zip-lock; o mască de protecție din plastic de culoare neagră combinată cu galben cu filtre din material și bandă elastică pentru fixare, folosită în cadrul divizării drogurilor în cantități mai mici; un suport din plastic pentru cartela SIM a companiei ÎM „Moldcell” SA și 2 cartele SIM a ÎM „Moldcell” SA.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-361 din 29.06.2023, substanța solidă, cu aspect de cristale, de culoare albă, ambalată într-un pachetel polimeric de tip zip-lock, prezentată spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.1), depistată și ridicată la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. _____ a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. _____ și anume în frigider, substanțele solide cu aspect de cristale, de culoare albă, ambalate în câte un pachetel polimeric de tip zip-lock, prezentate spre examinare în trei plicuri de

culoare albă (pachetul nr.2 și nr.3) depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. , și anume de pe masa în camera de locuit, conțin substanța- PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 249,731 grame (masă uscată).

Substanța solidă, de culoare albă, cu aspect de cristale, ambalată într-un pachetel polimeric, transparent de tip zip-lock, ambalat într-un fragment de bandă izolantă de culoare roșie, prezentată spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.5) depistată și ridicată la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet. a.n.22.01.2006,

amplasat în mun. Bălți str. și anume de pe masa în camera de locuit, precum și substanțele solide, de culoare albă, cu aspect de cristale, ambalate în 120 pachetele polimerice de timp „zip-lock”, înfășurate cu câte un fragment de bandă izolantă de culoare roșie, prezentate spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.8), depistate și ridicate la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet.

a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. și anume de pe pat în camera de locuit, conțin substanța- PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante. Cantitatea substanței solide de culoare albă, ce conțin substanța stupefiantă PVP, constituie în total- 72,751 grame (masă uscată).

Particulele de substanță solidă de culoare albă, cu aspect de cristale, de pe suprafețele cântarului electronic de scară mică, de culoare neagră, prezentat spre examinare într-un plic de culoare albă (pachetul nr.4), depistat și ridicat la data de 21.05.2023 în cadrul efectuării percheziției la domiciliul temporar a cet.

, a.n.22.01.2006, amplasat în mun. Bălți str. și anume de pe masa în camera de locuit, conțin substanța- PVP, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Cantitatea particulelor de substanță solidă, ce conține substanța stupefiantă PVP, constituie 0,005 grame (masă uscată).

Potrivit compartimentului I, poziția 148 al Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa substanței stupefiante PVP în cantitate de 843,408 grame (23,387+0,954+493,264+3,316+249,731+72,751+0,005), se atribuie la cantități deosebit de mari.

Prin acțiunile sale infracționale, a comis cu intenție o infracțiune deosebit de gravă prevăzută de art.42 al.(2), 46, art.217/1 alin.(4) lit.b), d) din Codul penal, cu indicii de calificare: participarea în calitate de autor, la săvârșirea infracțiunii de păstrare, transportare, distribuire și alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșite în scop de înstrăinare și înstrăinarea ilegală a drogurilor, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.

Tot el, contrar prevederilor Legii cu nr.382-XIV din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, conform căreia sunt stabilite restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil și ilegal al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, a dobândit din surse necunoscute droguri sub formă de marihuană și semințe de cannabis pe care le-a transportat și le-a păstrat la domiciliul său temporar, amplasat în mun.Bălți str. iar la data de 21.05.2023, în cadrul efectuării acțiunii procesuale penale- percheziția domiciliului temporar a

lui 1 , de către organul de urmărire penală au fost depistate și ridicate două pachete de tip „zip-lock” cu masă vegetală uscată de culoare verde; o plantă de culoare verde, în stare de vegetație; un pachet polimeric de culoare neagră cu masă vegetală uscată de culoare verde și un pachet „zip-lock” cu semințe de culoare verde-cafenie.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-361 din 29.06.2023, masele vegetale de culoare verde, uscate, grosier mărunțite, ce reprezintă inflorescențe, ambalate în două pachetele polimerice de tip „zip-lock”, depistate și ridicate la data de 21.05.2023, în cadrul percheziției domiciliului temporar a minorului , situat în mun.Bălți

ap. și masa vegetală de culoare verde, uscată, grosier mărunțită ce reprezintă inflorescențe, ambalată într-un pachet polimeric de culoare neagră, depistată și ridicată în aceleași circumstanțe, reprezintă marihuană, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante

Masa substanței stupefiante- marihuană constituie în total – 200,244 grame (masă uscată).

Planta de culoare verde, în stare uscată de vegetație, în număr de una, ambalată într-un pachet polimeric de tip „zip-lock”, depistată și ridicată în aceleași circumstanțe, reprezintă – plantă de cannabis, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Semințele coapte de culoare verde-cafenie (în cantitate de 0,427 grame), ambalate într-un pachet polimeric de tip „zip-lock”, depistate și ridicate în aceleași circumstanțe reprezintă semințe mature (coapte) de cannabis (cânepă), care compuși stupefianți nu conțin, de aceea la substanțe stupefiante nu se atribuie.

Potrivit compartimentului I, poziția 7, al Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa substanței stupefiante – marihuană cu masă uscată de 200,244 grame se atribuie la cantități mari.

Prin acțiunile sale infracționale, a comis cu intenție o infracțiune ușoară prevăzută de art.217 al.(2) din Codul penal, cu indicii de calificare: păstrarea și transportarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

Sentința instanței de fond a fost atacată de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Russu Tatiana prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței Judecătorei Bălți Sediul Central din 03.11.2023, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care: A recunoaște pe vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de 4 luni închisoare. A recunoaște pe vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), 46, 217/1 alin.(4) lit.b) și d) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de 5 ani și 3 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani. În baza art.84 al.(1) Cod penal, a stabili pedeapsă definitivă lui pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru minori. A recunoaște pe , vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de 4 luni închisoare. A recunoaște pe vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), 46, 217/1 alin.(4) lit.b) și d) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de 5 ani și

3 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani. În baza art.84 al.(1) Cod penal, a stabilit pedeapsă definitivă lui [ ] pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru minori. A încasa în mod solidar de la [ ] și I [ ] suma de 33640 lei în calitate de cheltuieli judiciare, suportate de organul de urmărire penală la efectuarea expertizelor judiciare. În rest sentința de menținut fără modificări.

Împotriva sentinței a declarat recurs și avocatul Guțu Tatiana în interesele inculpatului [ ] prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a sentinței Judecătoria Bălți Sediul Central din 03.11.2023, cu aplicarea în privința lui [ ] a prevederilor art.90 Cod penal RM.

Sentința instanței de fond a fost contestată cu recurs și de către avocatul Janu Anatolie în interesele inculpatului [ ], care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a sentinței Judecătoria Bălți Sediul Central din 03.11.2023, cu aplicarea în privința lui [ ] prevederilor art.90 Cod penal RM în coraborare cu art.79 al.(1) Cod penal RM.

În cadrul judecării recursurilor avocatul Janu Anatolie a înaintat demers, solicitând sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind exercitarea controlului constituționalității prevederilor art.90 și art.90/1 Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.4, art.8, art.20, art.49 și art.50 din Constituția RM.

În motivarea sesizării avocatul Janu Anatolie a invocat următoarele considerente:

-pe rolul Curții de Apel Bălți se află la examinare cauza penală de învinuire a lui [ ] și [ ] în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(2), 46, art.217/1 al.(4) lit.b,d) din Codul penal și de art.217 al.(2) Cod penal;

-faptele incriminate inculpaților se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave (art.217 alin.4 CP) și ușoare (art.217 alin.2 CP);

-potrivit materialelor cauzei penale se atestă că atât în perioada săvârșirii faptelor interzise de legea (16 ani), cât și actualmente (17 ani), [ ] este persoana minoră;

-potrivit materialului caracterizant acumulat, [ ] anterior nefiind în conflict cu legea, nu a comis careva infracțiuni sau acte ilicite, are caracteristici pozitive, avînd un comportament moral adecvat atât în familie cât și în societate, astfel fiind la prima abatere de gen penal;

-actualmente, minorul [ ] își face studiile la Colegiul Politehnic din mun.Bălți, învățămînt cu frecvență la zi; anul II de studii. Pe parcursul perioadei de studii frecventează cu regularitate instituția de învățămînt, este activ și reușitele sunt la nivel mediu;

-potrivit Referatului prezentențial de evaluare psihosocială a personalității inculpatului [ ] s-a evidențiat faptul că [ ] inițial nu a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor sale, fiind copleșit de dorința de a câștiga bani fără a se gândi care pot fi consecințele; iar ulterior a apărut și sentimentul de frică cînd dorea să rupă cu acțiunile date, însă primea amenințări de la persoana pe numele „Andrei”, care cura activitatea prin intermediul platformei de socializare „telegram”, fapt ce l-a făcut să continue pentru a nu-și pune în pericol familia;

-potrivit Referatului prezentențial se atestă că minorul [ ] a conștientizat riscurile și consecințele acțiunilor sale ilicite, înțelege obiectiv faptul că

prin comportamentul său a cauzat suferințe în mod direct familiei sale și indirect altor persoane (persoane consumatoare de substanțe narcotice), astfel regretă nespuse de mult cele întâmplate;

-în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpatul minor _____ în vina a recunoscut și a fost depus cerere privind examinarea cauzei date în ordinea art.364/1 CPP, adică pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

-prin sentința Judecătorei mun.Bălți din 03 noiembrie 2023, minorul _____ în rînd cu celălalt minor _____, au fost recunoscuți vinoveți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(2), 46, art.2171 alin.(4) lit. b) și d) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis;

-ca rezultat, instanța a respins solicitarea părții apărării de aplicarea față de inculpații minori a pedepsei non-privative de libertate, potrivit prevederilor art.90 CP în coraborare cu art.79 al.(1) CP;

-sesizarea are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a normelor juridice prevăzute în art.90 Codul Penal al RM: „(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție ...” și „(4) Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.”;

-și în art.90/1 Codului Penal al RM: „(4) Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166/1 alin.(2)-(4), art.171-175-1, 201-206, 208, 208/1 și 208/2.”;

- sub aspectul încălcării dreptului inculpaților minori la protecția mai mare în raport cu persoane majore, acordarea garanțiilor suplimentare și regimului special, garantat prin art.49 al.(2) și art.50 al.(2) din Constituția RM;

-argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție:

- Articolul 1. Statul Republica Moldova. (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului. (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7. Constituția, Lege Supremă. Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

-Articolul 8. Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional. (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

-Articolul 16. Egalitatea. (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

-Articolul 20. Accesul liber la justiție. (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

-Articolul 26. Dreptul la apărare. (1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

-Articolul 49. Protecția familiei și a copiilor orfani. (2) Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare. (3) Toate preocupările privind întreținerea, instruirea și educația copiilor orfani și a celor lipsiți de ocrotirea părinților revin statului și societății. Statul stimulează și sprijină activitatea de binefacere față de acești copii.

-Articolul 50. Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor. (1) Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire specială. Toți copiii, inclusiv cei născuți în afara căsătoriei, se bucură de aceeași ocrotire socială. (2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

-Articolul 1. În sensul prezentei Convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor când, în baza legii aplicabile copilului, majoratul este stabilit sub această vârstă.

-Articolul 2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca copilul să fie efectiv protejat împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancțiuni motivate de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

-Articolul 3. 1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Convenția europeană a Drepturilor Omului. Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil 1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil...

-consideră, că prevederile contestate din art.90 și art.90/1 Codul Penal sunt contrare art.1, 4, 8, 20, 49 și 50 din Constituția Republicii Moldova, deoarece aceste prevederi nu sunt clare și echitabile, nu instituie un regim juridic special (protectator), mai favorabil față de subiecții speciali - acuzații minori, prin ce de fapt în detrimentul ultimilor se extinde regula generală specifică persoanelor adulte.

Argumentarea pretensei încălcării a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție:

-condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (art.90 CP) și Condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare (art.90/1 CP) deși reprezintă una din măsurile de constrângere statală din cumulul total al pedepselor penale, de fapt constituie alternative eficiente la privațiunea de libertate reală. Acestea reprezintă încrederea pe care statul o acordă persoanei, care, deși a încălcat legea penală, poate fi corectată fără a suporta efectele „nocive” ale executării pedepselor;

-se cunoaște, că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei ca instituție juridică a fost instituită în vederea realizării scopului pedepsei; însă fără ca codamnatul să fie izolat de societate, acesta fiind supus unui termen de probă, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se dezavantajele pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: desprinderea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit, contactul cu infractorii recidiviști periculoși care îl pot antrena în continuare în noi activități criminale;

-cu referire la speță, unde inculpații sunt minori, ca de fapt și în celelalte cazuri din jurisprudența Republicii Moldova, se atestă că persoane minore se confruntă cu un sistem al justiției care pune accentul în primul rând pe soluționarea cazurilor, însă fără a ține cont prea mult de nevoile copiilor. Or, se atestă o realitate cruntă că copiii care interacționează cu sistemul justiției se confruntă cu obstacole reale, începînd cu o legislație care nu ține pe deplin cont de drepturile și capacitățile lor specifice, datorită vârstei și lipsei de experiență suficiente în viață, și îi tratează ca pe niște adulți, pînă la chiar lipsa atenției către nevoile acestora;

-în acest sens constată că răspunderea penală a minorilor are un anumit specific în raport cu răspunderea penală a majorilor. Sub aspectul naturii sale juridice, minoratul apare ca o cauză de diferențiere a regimului de sancționare. Astfel, minorii, aflîndu-se în plină dezvoltare atât fizică, cît și psihică, prezintă, din punct de vedere psihologic, o mentalitate și o capacitate de a gândi diferită de cea a maturilor. Totodată, ei sînt mai receptivi la influențele negative la care pot fi supuși și, de asemenea, pot fi mai ușor reeducați după ce au încălcat legea penală. Anume din această cauză sancțiunea concretă trebuie echilibrată în raport cu personalitatea minorului și fapta incriminată (intensivitatea acestor fapte);

-în cadrul procedurilor penale, copiii au dreptul la un tratament corect și adecvat interesului lor. Procedurile judiciare ar trebui să fie adaptate la nevoile copiilor, pentru a se asigura participarea lor efectivă la acestea;

-dreptul la un proces echitabil constituie pilonul central al unei societăți democratice. Copiii suspectați sau acuzați de comiterea unei infracțiuni au dreptul la un proces echitabil și beneficiază de aceleași garanții ca orice altă persoană aflată în conflict cu legea. Garanțiile unui proces echitabil se aplică de la primul interogatoriu la care este supus copilul și sînt menținute pe tot parcursul procesului. Pe de altă parte, copiii aflați în conflict cu legea sînt deosebit de vulnerabili, avînd nevoie, așadar, de protecție suplimentară;

-la caz se evidențiază faptul că prevederile art.90 și art.90/1 CP în genere nu fac deosebire dintre situația persoanelor minore și celor mature, astfel generalizînd condițiile de aplicarea normelor date în egală măsura pentru toți. În opinia noastră, acest concept este unul greșit și neraportat la subiectul minor al infracțiunii. Mai mult intră în contradicție directă cu art.3 Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, prin care se statuiază interesul superior al copilului;

-cum arată practica judiciară, în cazul suspendării condiționate a executării pedepsei penale, singura deosebire față de suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată majorilor, în cazul minorilor este termenul de încercare, însă aceste garanții nu sînt suficiente. Or, condițiile pretinse a fi neconstituționale din articolele 90 și 90/1 CP, pentru neaplicarea normelor date rămîn a fi identice pentru toți;

-legiuitorul a prevăzut unele situații derogatorii pentru minorii în dreptul penal în raport cu adulții. Acestea au primit reglementări speciale, cu mult mai favorabile decît regula generală, cum de exemplu:

- în cazul stabilirii stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale pentru infracțiunile săvîrșite în timpul minoratului (art.34 alin.5 CP);

- posibilitatea liberării de răspunderea penală a minorilor pentru comiterea infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave (art.54 CP);

- în cazul prescripției: Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvîrșirii infracțiunii erau minori (art.60 alin.7 CP);

- la stabilirea pedepsei închisorii pentru minorii, termenul închisorii se reduce la jumătate (art.70 alin.3 CP);

- în cazul amnistiei: Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei, (art.2 alin.2 Legii amnistiei);

- în cazul împăcării părților: în cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II—III și V-VI din Partea specială (art. 109 alin.1 CP);

-astfel, se atestă că o astfel de practică juridico-legislativă există și se regăsește în Codul Penal al Republicii Moldova, însă nu în toate posibile și necesare cazuri, cum de exemplu cele constatate din articolele 90 și 90/1 CP, unde nu este prezentă o reglementare aparte, mai blândă și favorabilă pentru minorii;

-Constituția Republicii Moldova consacră un articol protecției copiilor și tinerilor, din care rezultă că copii și tinerii constituie potențialul uman, viitorul și perspectiva societății. Acest potențial are dreptul la o protecție socială, de unde provine și obligația autorităților de a asigura copiii și tinerii condiții pentru dezvoltarea armonioasă. Aceste prevederi se conțin în art.50 alin.2, care stipulează că: „Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.” Acest text reprezintă o completare a principiului constituțional prevăzut de art.49 alin.2, potrivit căruia: „Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.” Cadrul legal menționat dovedește că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, toți minorii care răspund penal cad sub incidența legii penale, adică inevitabil sunt sancționați, dar în mod diferit față de adulți;

-aceste prevederi legale au fost instituite din cauza existenței nevoii speciale de protecție a copilului, ce se datorează vulnerabilității sale în raport cu societatea, iar această vulnerabilitate este interpretată prioritar în legătură cu anumite incapacități. Adică, copilul este tratat ca obiect al actelor de caritate;

-potrivit unor autori, Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată la New York de Adunarea Generală a ONU la 20 noiembrie 1989, [39] trebuie privită ca un document fundamental al omenirii contemporane, prin care grijile față de generațiile viitoare capătă o înfățișare concretă, reglementând în detaliu instrumentele juridice ale acestei ocrotiri, deoarece copilul, prin lipsa de maturitate fizică și intelectuală, are nevoie de protecție specială, îndeosebi din punct de vedere juridic;

-astfel se impune elaborarea unui statut juridic aparte al minorilor, independent de cel adresat persoanelor adulte. Necesitatea privind introducerea unor norme speciale în articolele 90 și 90/1 CP, ce ar viza condamnarea cu suspendarea condiționată/parțială a executării pedepsei minorilor, rezultă și din conținutul principiului echității și umanismului care reiese din majoritatea actelor de bază a Republicii Moldova;

-prin urmare subsemnatul consideră că actualele prevederi ale articolelor 90 și 90/1 CP nu se raportează la statului special al acuzatului minor, nu oferă nici o garanție suplimentară a acestuia sau regim juridic mai avantajos în raport cu adulții. Considerăm că ar fi rezonabil de extins posibilitatea aplicării institutului condamnării cu suspendarea condiționată/parțială a executării pedepsei față de minorii inclusiv și pentru categoria infracțiunilor deosebit de grave. Din aceste considerente suntem de părere că prevederile contestate contravin principiilor prevăzute de art.1, 4, 8 coraborate cu art.49 al.2 și art.50 alin.2 din Constituția Republicii Moldova.

În cadrul judecării recursurilor declarate și avocatul Guțu Tatiana în interesele inculpatului, a înaintat demers, solicitînd sesizarea Curții

Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind exercitarea controlului constituționalității prevederilor art.90 al.(1,4) (4/1) și art.90/1 al.(4) Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.1 al.(3), art.24 și art.50 din Constituția RM.

În motivarea demersului și sesizării avocatul Guțu Tatiana a invocat următoarele considerente:

-prin sentința Judecătorei Bălți Sediul Central din 03.11.2023, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d), art.217 al.(2), art.84 al.(1) CP pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 1 lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis.

-cauza penală a fost examinată în baza art.364/1 CPP în baza probelor administrate la faza de urmărire penală. a recunoscut pe deplin faptele incriminate, este minor, anterior nu a comis infracțiuni, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, având un comportament moral adecvat atât în familie cât și în societate, astfel fiind la prima abatere și pentru prima dată atras la răspunderea penală. Totodată este de menționat faptul că minorul nu s-a aflat și nici pînă în prezent nu se află la evidența Biroului de Probațiune Fălești și nici la evidența Serviciului Infracțiune Comunitară din cadrul IP Fălești. De asemenea, s-a stabilit că nu s-a aflat la evidența serviciului de asistență socială ca copil cu comportament deviant/delicvent sau ca copil în situație de risc, a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor și se căiește sincer de cele comise, este elev în clasa 11 din cadrul Liceului Teoretic „Alexandr Pușkin” din or.Fălești;

-în cadrul cerectării judecătorești în instanța de fond, avocatul Guțu Tatiana în interesele lui a solicitat recunoașterea acestuia vinovat în săvârșirea infracțiunilor incriminate, cu aplicarea art.70 al.(3/1), art.79 al.(1) CP a pedepsei sub limita minimă prevăzută de lege, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale. Instanța de judecată însă a ajuns la concluzia că nu poate fi admisă solicitarea apărătorilor ce ține de stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, or, conform al.(4) art.90 Cod penal, prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave. Sentința a fost contestată cu recurs la data de 16.11.2023;

-sesizarea are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a normei juridice și anume: alin.(1) art.90 CP, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional că acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicind număidecît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, în acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor comandamentul militar respectiv;

-alin.(4) și (4/1), art.90 Codul penal, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale în redacția: alin.4) Persoanelor care au

săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică;

-alin.(4/1) Prin derogare de la alin. (1) și (4), dacă a fost încheiat un acord de cooperare, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se aplică și persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave;

-prevederilor alin.4 art.90/1 CP, Condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare (4) Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166/1 al.(2)-(4), art.171-175/1, 201/1, 206, 208, 208/1 și 208/2;

-sub aspectul încălcării dreptului inculpatului minor la aplicarea pedepsei cu suspendare condiționată a pedepsei cu închisoarea, necătând la faptul că a recunoscut integral vinovăția, cauza fiind examinată în baza art.364/1 CPP.

Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție:

-Articolul 1. Statul De Drept. (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

-Articolul 4. Drepturile și libertățile omului. (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

-Articolul 7. Constituția Lege Supremă. Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

-Articolul 8. Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale. (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional. (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

-Articolul 15. Universalitatea. Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

-Articolul 16. Egalitatea. (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

-Articolul 20. Accesul liber la justiție (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

-Articolul 21. Prezumția nevinovăției. Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

-Articolul 24. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. (1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

-Articolul 50. Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor. (1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor. (2) Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării.

-Articolul 54. Restriângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

-Articolul 7. Nici o pedeapsă fără lege. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. 2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

-Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv. Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Declarația Universală a Drepturilor Omului

-Articolul 5. Nimeni nu va fi supus la tortură, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

-Articolul 8. Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

-Articolul 10. Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva ei.

Codul penal:

-Articolul 4. Principiul umanismului. (1) Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia. (2) Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

-Articolul 61. Noțiunea și scopul pedepsei penale. (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. (2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea

condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

-Articolul 79. Aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege. (1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională. (1/1) Poate fi considerată excepțională atât o circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin.(1). (3) În cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită. (4) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor adulte în cazul aplicării pedepsei detențiunii pe viață, în cazul recidivei de infracțiuni sau al săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art.166/1 al.(2)-(4).

Codul de procedură penală:

Articolul 364/1. (1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. (1/1) Judecarea cauzelor penale privind infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa cu detențiune pe viață nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Argumentarea pretenției încălcării a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție:

-în viziunea sa prevederile alin.(4), (4/1) ale art.90 al.4 art. 90/1 CP din Codul penal, al Republicii Moldova sunt în contradicție cu prevederile legislației naționale care instituie garanții în vederea protecției dreptului la apărare și dreptul la un proces echitabil, proclamă egalitatea în fața legii, inclusiv contravine și prevederilor Constituției Republicii Moldova;

-pedeapsa este un fenomen destul de răspîndit în societate, un fenomen comun, am putea spune, cu toate că nu conștientizăm de regulă acest fapt. Dintre toate pedepsele sociale, cea mai drastică pedeapsă, este pedeapsa penală;

-anume ea formează subiectul acestei sesizări, a cărui atenție s-a oprit, în mod special, asupra principiului de acțiune și asupra funcției sociale a pedepsei penale în cazul aplicării acesteia unui minor;

-legiuitorul la elaborarea prevederilor alin.(1, 4), (4/1) ale art.90 alin.4 art. 90/1 din Codul penal, nu a luat în vedere prevederile constituționale și a ignorat prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova face parte, art.90 și 90/1 din Codul penal, urma să conțină prevederi și cu privire la minoratul persoanei inculpate;

-potrivit prevederilor art.364/1 Cod de procedură penală: (1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(1/1) Judecarea cauzelor penale privind infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa cu detențiune pe viață nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

-prin urmare, în cauza penală de învinuire a lui _____, ultimul a solicitat instanței examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364/1 CPP, or, reieșind din prevederile al.(1/1) al acestui articol, ultimul a avut dreptul de a înainta o asemenea cerere deoarece pentru infracțiunile sale legea nu prevede pedeapsa cu detențiunea pe viață, alte interdicții privitor la aplicarea prevederilor art.364/1 CPP conform legii în vigoare nu sînt;

-de asemenea, în speranța că instanța îi v-a aplica o pedeapsă mai blândă, cu suspendare condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, apărătorul Tatiana Guțu în interesele lui _____ a solicitat aplicarea în privința ultimului a art.90 din Codul penal;

-potrivit prevederilor art.90 :„(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai de cît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv;

-astfel, ținînd cont de persoana lui _____ și anume, cauza penală a fost examinată în baza art.364/1 CPP în baza probelor administrate la faza de urmărire penală. _____ a recunoscut pe deplin faptele incriminate, este minor (vârsta de 17 ani), anterior nu a comis infracțiuni, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, avînd un comportament moral adecvat atît în familie cît și în societate, astfel, fiind la prima abatere de acest gen. Totodată este de menționat faptul că minorul nu s-a aflat și nici pînă în prezent nu se află la evidența Biroului de Probațiune Fălești și nici la evidența Serviciului Infracțiune Comunitară din cadrul IP Fălești. De asemenea, s-a stabilit că _____ nu s-a aflat la evidența serviciului de asistență socială ca copil cu comportament deviant/delicvent sau ca copil în situație de risc, a conștientizat pe deplin gravitatea acțiunilor și se căiește sincer de cele comise, este elev în cadrul Liceului Teoretic „Alexandr Pușkin” din or.Fălești, există toate premisele privitor la aplicarea în privința ultimului a prevederilor art.90 alin.1 CP, unica piedică în acest sens, constituind prevederile alin.(4) al art.90 Cod penal, conform cărui prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave. La fel nu pot fi aplicate și nici prevederile alin.4 art. 90/1 CP, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave;

-prin urmare, această prevedere este în contradicție cu pricipiile unanim recunoscute și anume principiul respectării demnității umane. Precum și art.50 din Consituție, Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor (1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor;

-demnitatea umană constituie una din valorile fundamentale ale societății democratice. Principiul dat și-a găsit reflectare în art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, potrivit căruia Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate;

-sunt relevante în acest sens și prevederile art.16 alin.(1) din Constituție, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului;

-principiul umanismului se regăsește în art.24 al Constituției, în conformitate cu aceste dispoziții (1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. (2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante. (3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat;

-principiul umanismului este prevăzut în mod expres în art.4 din Codul penal al Republicii Moldova și presupune umanizarea crescîndă a dreptului penal. Consideră că anume prin umanizarea crescîndă a dreptului penal, se va reuși stabilirea unui echilibru între apărarea societății împotriva infracționalității și respectarea drepturilor infractorului;

-potrivit acestui principiu, în elaborarea și aplicarea normelor dreptului penal trebuie să se pornească de la interesele și drepturile fundamentale ale omului, de la necesitatea asigurării condițiilor de realizare a personalității fiecăruia. Prioritate avînd tinerii, or, potrivit prevederilor art.50 din Constituție „(1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor. (2) Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării;

-la speța dată, inculpatul este minor, are vârsta de 17 ani, respectiv el nu este o personalitate formată, prin urmare, nu este garantată reeducarea acestuia doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoarea, or, acesta nu a finisat studiile liceale, mai mult ca atât, influența din închisoare asupra psihicului personalității neformată nu este una pozitivă, reieșind din condițiile pe care le avem în închisorile din țara noastră și contingentul de infractori;

-totodată, în art.61 alin.(2) din Codul penal este prevăzut expres că „executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, unde și se conține esența principiului umanismului;

-trebuie de subliniat însă faptul că, în prezent Codul penal al Republicii Moldova se caracterizează prin reprimare înaltă. Codul penal prevede pedeapsa închisorii pentru 86,5% din faptele incriminate, prin urmare, dispoziția art.90 CP ar trebui să conțină prevederea care să permită aplicarea acestui articol în privința inculpaților minori care întrunesc condițiile stipulate în prevederile art.79 din Codul penal;

-totodată, urmează de subliniat că pedeapsa penală este atât o măsură de constrângere statală, cât și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului; avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. însă executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate;

-urmează de reținut că prin aplicarea unei pedepse se urmărește nu pierderea demnității umane al celui condamnat ci, dimpotrivă, recăștigarea demnității umane a celor direct implicați, cu efectul deplinei reintegrări sociale ale condamnatului.

Studiind materialele cauzei penale, Colegiul penal ajunge la concluzia că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii

Moldova, în legătură cu ce dispune admiterea demersurilor înaintate de avocatul Janu Anatolie în vederea solicitării Curții Constituționale să verifice constituționalitatea prevederilor art.90 și art.90/1 Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.4, art.8, art.20, art.49 și art.50 din Constituția RM și de avocatul Guțu Tatiana în vederea solicitării Curții Constituționale să verifice constituționalitatea prevederilor 90 al.(1,4) (4/1) și art.90/1 al.(4) Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.1 al.(3), art.24 și art.50 din Constituția RM, reeșind din următoarele considerente.

Colegiul penal se bazează pe prevederile art.7 al.(3) CPP RM, potrivit căruia se indică, că dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Potrivit art.135 al.(1) lit.a), g) din Constituția RM se reglementează, că Curtea Constituțională:

-a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

-g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul penal ține cont și de Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr.55b/2015), potrivit căreia Curtea Constituțională a hotărît, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție următoarele:

-în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

-excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

-sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În respectiva Hotărîre la fel s-a statuat, că până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de

apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

În situația în care Curtea Constituțională prin hotărârea nr.2 din 09.02.2016 privind interpretarea art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția RM/sesizarea nr.55b/2015/ a hotărât că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale direct de către judecătorii pe rolul cărora se află cauza, Colegiul penal aplică direct prevederile Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016.

Colegiul penal, ținând cont de prevederile legale la acest capitol și de obligațiile impuse instanței de judecată prin Hotărârea CC nr.2 din 09.02.2016, consideră posibilă admiterea demersurilor înaintate pe caz de avocat, fiind întrunite condițiile expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr.2, obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate fiind art.art.52, 53/1, 299/2 CPP RM, art.3 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 al.6 din 25.02.2016, care intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de către avocatul Guțu Tatiana în interesele lui și avocatul Janu Anatolie în interesele inculpatului , prevederile ridicate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale respective în raport cu învinuirea adusă inculpaților și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată, totodată, consideră necesară suspendarea judecării cauzei penale pînă la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea mai departe a procesului și este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă, în cazul dat Curtea Constituțională se va expune, iar procesul va putea fi reluat.

Conducîndu-se de art.7, art.413 al.(2) Cod de Procedură Penală al RM, art.135 al.(1) lit.a din Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

DISPUNE:

Se admit demersurile avocatului Guțu Tatiana în interesele inculpatului și a avocatului Janu Anatolie în interesele inculpatului

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, invocată în cadrul judecării recursurilor declarate de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Russu Tatiana, de către avocatul Guțu Tatiana în interesele inculpatului și de către avocatul Janu Anatolie în interesele inculpatului împotriva sentinței Judecătoriei Bălți Sediul Central din 03.11.2023 în cauza penală privind învinuirea lui

în baza art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d) și art.217 al.(2) Cod penal RM și a lui în baza art 42 al.(2), 46,217/1 al.(4) lit.b), d) Cod penal RM.

Se sezizează Curtea Constituțională despre excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Guțu Tatiana pentru verificarea constituționalității prevederilor art.90 al.(1,4), (4/1) și art.90/1 al.(4) Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.1 al.(3), art.24 și art.50 din Constituția RM.

Se sezizează Curtea Constituțională despre excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Janu Anatolie pentru verificarea constituționalității prevederilor art.90 și art.90/1 Cod penal RM, sub aspectul corespunderii prevederilor art.4, art.8, art.20, art.49 și art.50 din Constituția RM.

Se suspendă judecarea cauzei penale în privința lui în baza art.42 al.(2), 46, 217/1 al.(4) lit.b), d) și art.217 al.(2) Cod penal RM și a lui în baza art.42 al.(2), 46,217/1 al.(4) lit.b), d) și art.217 al.(2) Cod penal RM pînă la examinarea sesizării.

Încheierea, separat, nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ală

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru

